

CSIKI LAPOK

POLITIKAI,
KÖZGAZDASÁGI
ÉS TÁRSADALMI
HETILAP

Megjelentek minden vasárnap
Proprietar: Véd. Iul LUDOVIC VAKÁR
Redactor responsabil: VICTOR RĂZĂRĂȘ

Publicații în rubrica „Loc deosebit” în fiecare săptămână
Nyltődri költemények díja soronként Lei 20.—
Prețul unui exemplar 3 Lei — Példányonkénti ára 3 Lei

(ZIARUL CIUCULUI)
Politie, economic și social Apare în fiecare Duminică

A székely iskola autonómiaja.*

Ezelőtt tizenkét évvel Dr. Bernády György, Kőrösi Károly, Paál Árpád és Zsigmond István barátságos társaságban levelet írtam. Ezen pontot most ismét nyilvánosságra hozom, bár a már megjelent „Ujság” cikkében leközölték. Most azonban mindeközbe tessek fel a kérdéseket. És pedig azért, mert a szeptemberi országos magyarpartii nagygyűlés, az augusztusi háromszéki megyei magyarpartii gyűlés adja meg ehhez az alkalomszerűséget.

Kérdem mindenkitől, aki magát magyarnak vallja: 1. Milyen és mily tartalommal — területi és egyéb terjedelemben — volt politikailag és gyakorlatilag megvalósítani a párisi egyezmény 10 cikkének utolsó bekezdését, mely szerint:

„A román állampolgárok nyelvének a bíróságok előtt, akár szóban, akár írásban való használatát tekintetében méltányos könnyítésekben fognak részesülni?”

2. Mi az álláspontja a politikai magatartás szempontjából a párisi egyezmény 10 cikkének első bekezdésében említett kisebbségi állami iskolákról, továbbá a cikk második bekezdésében említett anyagi támogatásáról, főleg a „vallási” kisebbségeknek?

(10 cikk szövege:) „Olyan városokban és kerületekben, ahol nem román nyelvű román állampolgárok jelentős arányban laknak, a román kormány a közoktatásügy tereén megfelelő könnyítéseket fog engedélyezni avégből, hogy a román állampolgárok gyermekeit az állami iskolákban saját nyelvükön tanítsák. Ez a rendelkezés nem akadályozza a román kormányt abban, hogy a román nyelv oktatását az említett iskolákban kötelezővé tegye.

„Azokban a városokban és kerületekben, ahol jelentős arányban laknak faji, vallási vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó román állampolgárok, ezeknek a kisebbségeknek méltányos részet kell biztosítani mindazonok az összegeknek elvételéből és felhasználásából, amelyek a köznevelés terhére állami, községi, vagy más költségvetésekben nevelési, vallási, vagy jótékony célra fordítanak.”

3. Hogyan volt politikailag megvalósítani az említett egyezmény 11 cikkének azon rendelkezését, hogy: „Románia hozzájárul ahhoz, hogy az erdélyi székely és más kisebbségeknek a román állam ellenőrzése mellett, a vallási és tanügyi kérdésekben helyi önkormányzatot engedélyezzen.”

4. Hogyan volt a fentebb egy és három pontban elmondottakra és idézetekre, valamint a most érvényes közigazgatási törvényre tekintettel megoldásonak a magyarság és ebben különösen a székelység serephoz jutását?

5. Elfogadják-e az azok közigazgatási alapját, hogy: „a nemzetközi szerződéseknél magában közvetlenül az állam polgáira semminemű jogi határuk nincsen. Azokból jogok és kötelezettségek közvetlenül csak az illető államra és nem annak polgáira is állanak elő.”

S főleg, hogy: „utóbbiakra jogok forrása nem valamely nemzetközi szerződés, hanem csak az állami törvény lehet”, vagyis az egyes államok által vállalt nemzetközi kötelezettség megvalósításához megfelelő államhatalmi intézkedés szükséges. (Idézet Balogh Arthur cikkéből, mely a Magyar Kisebbség című folyóirat 1925 évi évfolyamának 257-ik oldalán olvasható.)

A párisi egyezmény szövegén kívüli további politikai reménykedéseket kérdelem:

6. El lehet-e politikailag jutunk a ha igen, mi módon oda, hogy „de lege ferenda” (jövőbeli törvényhozással) az államhatalom fájunk részére (vagyis úgy a székelység, mint a magyarság számára) a párisi egyezmény ingadozó értelmességére lehetőséget adó szövegén túlmenő és ideálisabb viszonyt előidéző állapot (közigazgatási adottságok) vagy meg inkább „fogalapot” létesítsen?

A további 7—10 pont alatt 1925 évben felított kérdéseimből több elvontatette már alkalomszerűségét, de mégis annak következő mondata ma is aktuális, nevezetesen:

„Van-e politikailag elérhető még mód arra, hogy a román kormánnyal olyan helyzetet teremtsünk, hogy a kisebbségi kérdésnek a nemzetközi szerződések alapján, az ezek által megvont keretek között való megoldása egyszerű közigazgatási jogi, kérdéses (a vallásügyi, oktatásügyi, sajtó, stb. igazgatás kérdésével), érvényesülésének biztosítása pedig a közigazgatási jogvédelem (közigazgatási bíraskodás) kérdésével váljon, hogy ennek folytán soha, vagy legalább is igen ritka esetben legyen arra a bizonyos amúgy is prob-

lematikus eredménnyel működött „Nemzetközi Allandó Bíróság”-ra szorultva?!

A párisi egyezmény 12 cikkének tartalma szerint ez a „Nemzetközi Allandó Bíróság” az előforduló sérelmeknek, vagy ezek veszélyének „eljárás” is csupán közvetítéssel képes. A közvetítésre szerződött kisebbségek panaszát csak akkor tárgyalhatja, ha a párisi egyezményben lefektetett cikkekre vonatkozó jogi, vagy ténykedésekről a román kormány és valamely szövetséges, vagy „Társult Főhatalom”, vagy pármely más oly hatalom között merőre felvélemény-külömbőség, amely hatalom a Nemzetek Szövetsége Tanácsának tagja.

Ma már mindnyájuk tisztában vagyunk ezzel, hogy a párisi egyezménynek ezen kategóriája, amelyben „Románia csak bizonyos jogmegadásokra vonatkozó hajlandóságot fejt ki” ezidőig teljesen a börténben ráesett. És ha politikai kifűd lemeinkben kellő erőteljessé nem tudunk, nem merünk, vagy megunk is akár mulasztásainkkal a szervek dőnlő, akár az állam politikai funkcionáriusainak történő érintkezésükkel társított alkalmakkor, továbbra is megítéljük a kérdés megoldásának előadását a még tovább hagyjuk magunkat mindig kisebb-kisebb körbe besorítottak: nem messze van az idő, hogy az elmozdított helyzetünkre irányuló törekvés teljes sikert érjen el.

Kisebbségi jogaink azon kategóriája, mely csupán a párisi egyezménynek a román törvényhozó határon ratifikálása által nyert törvényerőt, a párisi egyezmény szövegében a 8 cikk 3 bekezdésében és 9 cikkében így szól:

„Egyetlen román állampolgár sem korlátozható bármely nyelv szabad használatában a magán, vagy üzleti forgalomban, a vallás, a sajtó útján történő, vagy bármely közéleti tereén vagy a nyilvános gyűléseken”. (8 cikk második mondat-)

„Azoknak a román állampolgároknak, akik faji, vallási, vagy nyelvi kisebbségekhez tartoznak, joguk van saját költésükön beszélni, vallási, vagy szociális intézményeket, iskolákat és más szervezeteket levetetni, igazgatni és azokra felügyelni, azzal a joggal, hogy azokban saját nyelvüket szabadon használhassák és vallásukat szabadon gyakorolhassák.”

Kétségtelen, hogy a fentiekben magyarságunk politikai szerveinek a román állam politikai szerveivel kell megállapodnia.

Az is kétségtelen, hogy az erdélyi „székely-magyar” kisebbséget is megnyugtató törvényjavaslatot a kormány kell, hogy elkészítse és előterjesse. Ha mind az erdélyi kormány ezt nem teszi, úgy a magyar kisebbség kell gondoskodjon megfelelő törvényjavaslatról és annak a törvényhozásos helyjárásáról. És pedig azért, hogy a párisi egyezményben előlleg biztosított kisebbségi jogok közül az érvényű törvényű válljanak. Ezzel a közigazgatási és bíraskodási állami szervek eljárását is megszabó tárgyi jogszabályokká lesznek a párisi egyezményben körvonalazott elvek. A kisebbségnek így köztörvényűvé vált jogai akár egyetemesen, akár összegegekben gyakorolhatóvá lesznek a román közigazgatási bíróságok előtt panasz formájában. És még határozó — sohasem volna szükség arra, hogy bárki, különösen a székely-magyar kisebbség a „Nemzetközi Allandó Bíróság”-hoz, mint panasz-forumhoz forduljon.

Magyar-székely kisebbségünk politikai szervezete ez év szeptember havának elején tartja meg országos nagygyűlést Sz. Gheorghe (Sepsiszentgyörgyön) — Ez adja meg az iditűt számomra, hogy a fenti kérdéseket újból nyilvánosságra hozsam. Nem különben az a körülmény is, hogy az erdélyi magyar fiatalok találkozásának mostanság válik valószínűsége és a szellemi találkozó társadalmi program-válzata szerint a kisebbségi jogvédelem s ennek keretében a kisebbséghez tartozó egyének, egyházak, iskolák, intézmények jogai, továbbá nemcsak az eddigi, hanem különösen a jövőbeni kisebbségi kötelezettségek: a békeszerződésben biztosított székely s a albai-ullal (gyulafehérvári) határozatokban biztosított magyar kulturális önszervezés is képzeli a tárgyalás anyagát ezen a találkozáson, azonkívül, hogy a kisebbségi bepolitikai és külpolitikai kérdése is fel van véve tárgyalási anyagnak.

A háromszéki megyei magyarpartii intéző bizottsága felhatalmazott arra, hogy az 6 nevében is megfelelő nyilvánosság elő hozsam e kérdéseket. Ugyancsak ki-mondotta, hogy a székely iskolai autonómia ügyét a magyarpartii országos nagygyűlésének és szakosztályi gyűléseinek tárgysorozatába felvenni követeli.

Itt az utolsó óra, hogy végre a sok előző elvi pártnyilatkozat egyszerű megismétlése helyett székelységünk kulturális és iskolai önkormányzati kérdéseit érdemlegesen kerüljenek nyilvános tárgyalásra.

Dr. Molnár Dénes ügyvéd,
az O. M. F. központi intézőbizottsági tagja, a telecaunel háromszéki megyei tagozat egyik elnöke.

Az istentelenség esődje.

Szörnyűséges felhívás látott napvilágot az egyik moszkvai istentelen újságban. A felhívás azt tartalmazza, hogy egy okos istentagadó kerestetik. Eddig ugyanis még ilyen ember nem akadt. A kommunizmus már csaknem két évtizedre tekint vissza. Alapvető dogmája pedig az, hogy nincs Isten. Erre a tagadásra épül fel a kommunizmus elképzelt épülete. Törvényeket szerkesztettek Isten nélkül. Hatalmas hadsereget szerveztek. Gépekkel s a technika csodás vívmányaival kárpótolták Oroszországot az Isten helyett. Milliőkat deportáltak Szibériába és küldték a halálba, mert azt mondták, hogy van Isten. Mindenkinék ajkára fagyasztották a szót, aki Istenről mert beszélni. Az Isten csak tagadni volt szabad. Aki kenyérré és megéltetésre számított, annak hitvallása kellett legyen az istentagadás. A hatalmas orosz birodalomban már husz esztendeje dühöng ez a járvány. S csodálatos ma 20 esztendő után a szovjet vezető urai rádöbbenek arra, hogy építményük alajában kezdett meginogni. A fundamentum megrendült. Az egész építmény recseg és ropog és csak idők kérdése, hogy mikor omlik össze nagy robajjal. Az esztekéek nagyon megajultak. Az imitt-amott lehellő vakolatok már halál sújtják az építő mestereket. Mások éppen mi ezt egy mondjuk, hogy a torradalom telfalja gyermekeit.

Kétségeeset erőszaitás. Ha nem sikerül bebizonyítani, hogy nincs Isten, akkor a kommunizmusnak örökre befellegzett. Erzik ezt a szovjet urak is. Azért tették közé azt a szenzációs felhívást, hogy aki tudományosan bebizonyítja, hogy nincs Isten s egyszersmind megvédi az istentelenséget 25,000 rubelt kap. Ezen a hirdetésen és felhíváson 20 esztendőnek minden erőlködése összeomlott. Egy könnyre várnak az istentelenség főkritikusai s ha ez a könny sikeletlen lesz a várt eredményt nem hozza meg, akkor csomogolhatnak szépen s mehetnek azok után akiket a halálba küldtek. Mert sorsukat nem kerülhetik el semmiképen.

A Stuttgartenben megjelenő „Katholische Sonntagsblatt” szerint még eddig nem tudta senki bebizonyítani komolyan, hogy nincs Isten. Nietzsche sem tudta bebizonyítani. Halálos ágyán a tagadott és kigunyolt Istenet hívta. Zaratustra-jában azt hirdette, hogy megunt az Isten. S amikor találkozott a halálos ágyon az ismeretlen Istennel, akkor leborult előtte s bocsánatért rimázkodott. Ne is említsük a gunyolódás atyamesterét Voltairt. Hogy tudott szemtelenkedni, amíg egészséges volt az Istennel. Amikor utolsó óráit élti megremeg. Halálálmében kiűt homlokán a halálverítéke, reszket a gyáva s papot kér győnni akar. Utolsó szavai felejthetetlenek. A haláltusában a tetetés megszűnik. Az állarc lehell s megmarad a keresztény lélek.

Ki ne emlékezne Apáthy Istvánra. Ragyogó elméje csaknem egész Európa előtt ismertté tette. Tudós körökben még ma is emlegetik. Híres szabadkőműves volt. Istentelenségével sok kárt tett a lelkekben. Egy egész életet át küzdött az Isten ellen. Jellemes ember volt. Az utolsó csatát, amikor a Istennel találkozott elveszítette. Papot hivatott s töredelmes gyónást végzett. Kibékült az Istennel. Minden bűntudását és tévedését elítélte. Az Isten legyőzte s ő győnése-gének tudatára ébredt.

Ezeket az ismerősöket említettem fel csupán. Pedig még mennyien vannak. Harcoltak a legyőzhetetlen ellen. S szétmarcangolva ott maradtak a küzdőtérben s mint a hite-hagyott Julián rocestestüket tőpve, vérüket szórva az égre eltorzult arccal kiáltották: Győzött Galileai. S ami nem sikerült az egyeseknek, azt most intézményesen akarják megoldani. Tudós társaságok alakultak, hogy egymást biztatva minden tudásukat és erejüket összevetve bebizonyítsák, hogy nincs Isten. Tautételeikre megtanítanak mindenkit. S aztán leviszgatattják. Ha bebizonyította a tanítvány, hogy nincs Isten, akkor a hivatalnok testület tagja lehet, vagy a hadsereg kötelekibe felveszik. Kenyérré és megéltetéshez jut. Ott szoronganak sokszor százak és ezrek a vizsgáztató bizottságok előtt. Az első felteszi a kérdést. Van-e Isten? A felnőt drukkoló nebuló rávágja, hogy nincs. Az Isten fogalma csak mese. Hát mi a vallás, hangzik tovább a kérdés. A papok találmánya. Narkózis a népek, mondja a vizsgáztató. Aztán a világ teremtéséről és az örök életéről kérdezik. Mindezt egy két szóval elintézik. — Minden csak lumbuz. Mese és félrevezetés. A vizsgáztató elnök a rettegő nebulót megdicséri, hogy nagyon jól felelt s a rettegő tanuló örömtittasan távozik a tereméből s felzakad lelkéből önkénytelenül is az az elfojthatatlan megnyilatkozás bála Istennek. Hát az istentelenséggel csak így állunk.

Lenin egyszer nővérének levelet írt. S elmondja, hogy meglátogatta édesanyja sirját. Szép virágok pompáznak a siron. A sir gondozott. S épen áll rajta a kereszt. Ehhez csak a bolondnak kell kommentár. Okos ember ebből mindent megért.

A fenn nevezett felhívás az istentelen írónak segédkezet akar nyújtani. S megmondja, hogy mi az, amiben az istentelenség lépten-nyomon vereséget szenved. A felhozott pontokra kell biztos felelet, mert az istentelenség mindig itt szokott csatát veszteni és megszégyenülni. Ezek a pontok a következők. Először be kellene bizonyítani, hogy a világ magától lett. S el kellene vetni azt az axiómat, hogy semmiből semmi sem lesz. Ha a föld kezdetben gáz és tüzelő volt, akkor be kell bizonyítani, hogy ki teremtette ezt a

* A székely iskolai autonómia tárgyában írt fentti cikkre hosszúrólásoknak készséggel adunk helyet.

tűzet, vagy ki gyújtotta meg. Es a kérdéses kérdéses hogyan keletkezhetett élőlény a leltetés után? Honnan van a világ mindenségben a mozgás, a törvényszerűség, ugyannyira, hogy a nap és holdfogyatkozásokat 10—20 évvel előbb másodpernyi pontossággal ki lehet számítani. Ki adott törvényeket a szerves és szervetlen világba. Hogyan tudja megmagyarázni a lelkiismeretet, amit bűnözés esetén nem tud elhallgattatni a legerősebb akarat sem.

Csodálkozom, hogy csak 25,000 rubelt mertek ígérni. Az írónak ígérhették volna egész Oroszországot mindenestől, mert a kérdésre érdemlegesen úgy sem tud megfelelni. Sikertelen vállalkozás és felhívás. Ha 20 esztendő után csak itt tartanak, annyi várálodzat árán fogadják észinte részvétünket. Mi eddig azt hittük, hogy torz lelkük hisz abban amit fennek hirdettek. Ezzel leleplezték hazug életüket.

P. Gábor Anasztáz.

A sűrös-kancsó demagógiája.

A most lefolyt községi választások számos tanulságos példával szolgáltattak annak, aki a napilajtó eseményeit jószámi figyellel tudta. Már a múlt héten lebeszéltem, hogy milyen helyes volt a helyi politikai tényezők politikája, amikor a megye területén nem kavartak föl a választási szemétdomb minden bűsöt, hanem a megye közeletébe őket verő és személyi torzalkodásokat előidéző választási tülekedés helyett a békés úton való megegyezést keresték.

Hogy mennyivel többet jelentett számunkra ez a békés úton való elintézés, a népképviselet kérdésének ilyen barátságos megegyezés formájában való elintézésa, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a múlt napokban lezajlott Brassó (brassói) példa. Brassóban az a szerencsétlen helyzet állott elő, hogy nemcsak a román és kisebbségi pártok között nem sikerült a megegyezés, de maguk a kisebbségi pártok is külön-külön utakon keresték a boldogulás lehetőségét. Az eredmény után az lett, hogy úgy a magyar, mint a szász kisebbség teljesen kiábrándult a város ügyeinek intézéséből, jól lehet a város önkormányzatának 65—70 százaléka ők teszik ki. Ura bizonyosodott tehát a régi latin mondás: Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur. Az egyenlenség a nagy erő jelentő szász—magyar közösséget is megtörténítette.

Nem akarjuk most a választási harc körülményeit vitatni a nem is érdekel minket az a módszer, ahogyan azt a román pártok is lefolytatták. Mi csak utalni akarunk arra a már többször elhangzott figyelmeztetésünkre, hogy a velünk egy sorban élő szász népkisebbség politikáját az idők bibás vágányra terelték. Több cikken rámutattunk arra, hogy a szász kisebbségi politikában teljesen urra lett a nagy német álmodó demagógia, mely a müncheni sűrös-kancsó világból indult el világforgató útjára a amelynek létezését nagy eredményeit utólag nyúgi a kisebbségi helyzetet föl nem ismerő minden népfej, mely azóta a saját életlehetőségeibe belekalkulálta.

Az erdélyi szászosság az utóbbi időben teljesen megfélemlített kisebbségi mivoltáról a egy néprövid demagógiájára valló szószátyárkodással igyekezett elnémítani magában a szóhoz jutni akaró, a figyelmeztető, óvatosra intő, kisebbségpolitikai harcokban megvédett vesztőket. Elkeszödött a külön utakon járás, a német öntudat túltengésnek minden magához képpari akaró egóizmusa, meg is termelte a maga gyümölcsét. A szerencsétlen végű brassói választást megelőző agitációs gyűléseken a Hermann (várszék) néptanítóból brassói alpolgármesterrel előtört Z. Zsuzs Mihály volt a főszóvivője ennek az egyedül haldánának, amely miatt az egész választás kudarcba fulladt s amely neki is a polgármesteri székbe került, örök mementóként, hogy az egyenes útról letérni semmiféle könnyű előnyt ígérő nagy szájaskodásért nem szabad.

Mi Zsuzs Mihályt csak véletlenül ragadtuk ki a többi közül, de egész sora volt ott a eszókóknak, akik a külön utakat keresték hirdették. Vajon milyen képpel állnak most ezek az urak választóik elé? S vajon hova megy most panasza az a szász választó, ki ügyes-bajos dolgát a város háza új urával rendesen nem tudja? A nagy német álom helyett rá kell ébrednie a szomorú kisebbségi valóságra, amely egész más haremódot diktál, mint a eszjátóthonban többségi fölénytel jelenetű szeszdrattás dotpergés. Szép az a német képűnyeg, ha azt valaki odakinn Németországban felhívhatja, de rögtön nevetésgéssé válik benne minden Fűbr, ha nálunk kezd kérkedni vele. Más a kisebbségi politika és más a többségi öntudat. Ezt saját bőrön kell kipróbálnia most a brassói szászoknak, s elhamarkodott sűrös-kancsó politikájuk hiányosságait szenvedni most az ottani magyarság is.

Minket ebből a szempontból érte csak az erdélyi szászosság politikája s ezért hívjuk föl a figyelmet rá most is, mert nálunk is sokszor akadnak, kik a sokat ígérő demagógiát örvénye által elragadtatták magukat. Soha hamarabb nem következett be visszahatás az ilyen esetekben, mint az erdélyi szászoknál, amely egymásután veszt el politikai csatáit ott, ahol ez a sűrös-kancsó öntudat vesztő szerphez jutott. Így a a távolbéli szemlélet a dolgokat, sokkal tisztábban mutatkozik ki előttünk az ut, amelyet ez a hangokodó, de alap nélkül nép politika, megfuthat a előre kiszámítható annak minden pillanatnyi előnye és súlyos következményekkel járó hátránya is. Éppen ezért óva intünk mindenkét attól, hogy ne hagyja magát semmiféle hangos ígértől elcsábítani, mert sokkal biztosabb eredményeket hozhat az együttes összefogáson alapuló, komoly egyenes ut.

Egy fényezett díofa ebédli-asztal eladó
Cím a kiadóhivatalban.

Fürdőélet a megyében.

Mindig hangostattuk, hogy a rendszeres propagandamunka meghozza a maga gyümölcsét idegenforgalmunk fejlesztése körül.

És volt az első év, hogy a csiki tájak és fürdők ismertetését beláditottuk s már is fényes eredmény mutatkozik mindannak dacára, hogy az időjárás nem a legkedvezőbb a nyaralásra. Az aszpei tájakkal vetező Gyilkostó környékét az autók azasal járják naponta a György lakosságának ma már jelentékeny jövedelmi forrást jelent a Gyilkostó idegenforgalma. Tusnad-Bai (Tusnád-fürdő) körül belül öveser főnyl fürdővendég nyaral s elátásuk szép jövedelem többletet hoz nemcsak a környező falvaknak, de a közelebbi két városnak, Mercurea-Ciuc (Csikseredának) és Sft.-Gheorghe (Sepsiszentgyörgynek) is. Nem szabad megfeledkezni a gyönyörű fekvésű Marosfüről sem, mely a szemünk láttára épült ki, igen rövid idő alatt a megye egyik legszebb és legimpozánsabb üdülőtelepévé, nem kis örömeire a környék és az egész lakosságának, mely így terményelt a nyári hónapokban legalább értékesítheti. De nemcsak a kimondott nyaraló és üdülőhelyek mutatnak ilyen fejlődést. A kies fekvésű Gyimesvögye csak pusztán természeti szépségét és jó levegőjét nyújthatja a pihenő vágyó nyaralónak, meg is csak úgy természet a jó részt óhrálysághelyi közönség a bogarható csangóháznak üste szobáiban. A Tatros szétterülő völgye kiválóan alkalmas csatározásra is, amit ki is használnak atapon, mert még lakólatrajeje-alakulatai porjásnak a Gyimesvögye tanakai serte-szejel. Külön meg kell említenünk a rohamos tempóban épülő Santimbru (csikszentimrei) Hargitát is, mely szofisztikával, erős tervezkedni akarásával rövid időn belül veszedelmes versenyfutással a Ciucu (csikcsicsó) Hargitának. Mindkét haval telep hemesség a fürdővendégeitől s bizonyára meg többben is lennének, ha a két telep keretel est meg engednek. Ha elgondoljuk, nagyon szép eredmény ez már most is, de azért elhiszünk nekünk nem szabad. Továbbra is igyekeznünk kell, hogy aki egyszer közöltünk jart, az megszeresse est a tájat és a jövőben is szeretettel vágyjon vissza közeink. Esenkivül fokozni kell a propagandát, a csiki tájak ismertetését, hogy minél többen jöjjenek az üdülést, szórakozást, pihenést kereső a csiki hegyek ózondus levegőjű falvaiba. Minden falu egy-egy üdülőteleppé alakulhat át ezen a fajlon, mely a maga győgyerejű viselvel, természeti és aprajai látványosságaiival a legkellemebb benyomást gyakorolhatja a közeink jövő id-gere és rövid idő alatt második jövedelem forrásunk lehet az évről-évre fo-ozó idegenforgalom.

ISKOLAI HIREK.

A Brassói (brassói) ref. fiú felsőkereskedelmi iskola, mely az ország egyetlen magyar tantervű felekezeti szakiskolája és különösen a mai vésáros időkben tanulói jövőjének biztosítása szempontjából a legcélszerűbb és a legtöbb megalhatási lehetőséget nyújtó iskolatípus, a felsőtagozat I. osztályába felvesszük a közönség nekül olyan tanulókat, kik magyar anyanyelvűek, a gimnázium IV. ik osztályát sikerről vég-zték és abszolút bizonyítvánnyal rendelkeznek. Examen de admittenté szeptember 6-án kell tenniük a román nyelvű, Románia földrajzából, francia nyelvű, számtanból és kereskedelmi ismeretekből. Az utóbbiól eltekintve a IV. osztályban végzett anyagból. — A keresk. ismeretek gépírásával összefogalt anyagát el-üdjük, ha szeptember elseje előtt jelentkezőnek. Az iskola az általános műveltség mellett alapos szakképzést ad növendékeinek, kik a nagy öfolyam végzése után államnévnyes, önkéntességi jogot biztosító oklevelet nyernek, melynek alapján állást kaphatnak ipari és kereskedelmi cégeknek, takarékpénztáraknak, szövetkezeteknek, biztosító intézeteknek, magán és közzállatoknak, gyáraknak, gazdaságokban, üzemeknek, községi hivataloknak, vasut-póstatnak, építészeti hivatalokban stb. — szóval azokra a pályákon, melyek a megalhatási elő sorban biztosítják. — Végzett növendékek az iskolában szerzett intelligenciájuknál fogva rövid idő alatt kiváló gyakorlati emberekké, kereskedőkké, iparosokká, gyári művezetőkké képezhetik ki magukat. Kereskedelmi iskolát végzetekre vár a szövetkezeti élet megteremtése, mely embereket juttathat független, biztos megélhetéshez. A tanulmányok folytatását is lehetővé teszi a kereskedelmi akadémián, stb. Baccalaureátust az tess, aki tovább akar tanulni. — Tanulókat az 1937—38-ik iskolai évre augusztus hó 25 től kezdődőleg iratkozhatnak be. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt, vidéki tanulókat állandó tanári ellenőrség és felügyelet alatt álló most épült, modern internátumban mérésüket díjazás mellett elhelyezni az Igazgatóság. Brassó, Calea Victoriei No. 7.

A brassói (brassói) ref. leánygimnázium I.-ső osztályába beláthatóknak szándékozó tanulók felvételi vizsgája szeptember 4 én délelőtti 9 órákor kezdődik.

A brassói (brassói) ref. két éves női kereskedelmi szakfolyam tanulóit a négyosztályú gimnáziumi végzettség alapján veszt föl. Általános műveltség és megfelelő szakképzetség nyújtására, a román és német nyelv gyakorlati elsajátítására és ezen kívül a könyvvitelre, kereskedelmi számtanra, gép- és gyártás biztos begyakorlására és a női ruhasszabásra fekteti a főnyl. Célja a kisebbségi leányok harmonikus kiképzése és előkészítése a gyakorlati életpályákra. A német nyelv biztosabb elsajátítására külön társalgási órák. — Vidéki tanulók a Szeretetház internátusában helyezkedhetnek el. Felvilágosítást nyújt az Igazgatóság. Brassó, Calea Victoriei No. 7.

Az Albesti (Fehéregyházi) Petőfi ünnepély.

A napilapok számoltak be a múlt vasárnap Petőfi ünnepélyről, melyen mi a távolság miatt nem vehettünk részt. De ott volt a Külföldi magyarsága, hatnyolc ezer embert kitevő tömeg s a hivatalos magyar küldöttek egész serege, kik méltatták és vitatták Petőfi a saját egyéni felfogásuk szerint.

As ünnepély után visszahuzódó áhítatos tömeg Fehéregyházán át vonult el s a falu között levett kalappal, néma meghatódottságban fogadta, köszöntötte őket Fehéregyháza román lakossága. Annak a földnek robotosa, melyben Petőfi nyugarék, néma kegyelettel áldottak a köztük nyugvó hősnek, kinek sirját nyolcvan-nyolc év óta az ő őseik szántják körül. Petőfi emléke leparancsolta a kalapot azoknak a fejről, akik azt a földet turják, melyet minden évben felkeres Erdély magyarságának kegyelote. A nép, a rögös köztük lakóság ezáltal is megmutatta békés szándékát s bebizonyította, hogy szívében nem lakonik gyűlölet vagy harag a velo egy sorban élők iránt, bármiféle nyelvet beszéljenek is azok. — Ezzel kapcsolatban eszembe jut egy beszélgetés. Há évvel ezelőtt a Sighisora (segesvári) prefektúra előtti parkban ültem. As ősei nap bearayozta est a virágok közé ékelt nagy talapat, mely ma már föl sem tűnik senkinek, aki e szép fekvésű várost meglátogatja. Egy kis segesvári román diák hozta idegen pajtáját, hogy a város nevezetességeit neki megmutassa. Csak arra lettem figyelmes, mikor a két kis diák megállt mellettem és a kis segesvári eszket mondta, a talapatra mutatva:

— E helyen állt a szobra Petőfi Sándorunk, a magyarok legnagyobb költőjének, aki a világssabad-ságot küzdte, a segesvári csatában elesett.

— És hová lett a szobor? — kérde az idegen diák.

— Nem tudom, mert én sem láttam, csak spántól hallottam, hogy itt állt és ő mesélte el az egész történetet.

Igy beszélgetett a két kis román diák a legnagyobb magyar költő szobortalapzatánál s a nemzeti eszme térutatól még félre nem vezetett kis társannegyesztendő román nevelők így követelték a magyar költő szobrát, mely az ő felfogásuk szerint is oda tartozik, hol teteme nyugarék az örök ismeretlenségben. A két gyermek még nem ismerté a különbséget, csak a nyelvet hallotta, Petőfi nyelvét, melyet másfélmillió ember beszélt az ország határain belül s úgy gondolta, hogy e tömegnek saját hőseinek is joga van.

Ép olyan kegyelotes volt akkor a gyermeklelek e megalhatás, mint ma a fehéregyházi leveis kalapok. Mindkettő azt bizonyítja, hogy a nép tud és akar gyűlölet nélkül élni. Csak a hivatásos lélekűfűfűk azok, kik est a békés együttélést lelkiismeretlenül megszavazják, hogy megüthessék gyűlölet tüze mellett a maguk szoros pecenyéjüket. Meddig, meddig lesz az még így? — Meddig zavarja még a gyűlölet Erdély fődjének egymásrútait népeit? Vagy igaz lesz a költő mondása:

„Egyik kezében az eke szarva, másik kezében kard, így látni a szegény jó népet, így áldos vért, majd Amíg csak élte tart.”

— Így áldos vért, majd verítéket, az örök békéért, férvességet, hazug ideálokért s csak néha-néha merül föl egy derűs csöpp, egy néma köszöntés, egy levett kalap, mint az örök bőre fehér anygala az örök ssa, badásg lantosának sirjánál.

KÜLÖNFÉLÉK.

Türelmetlen a hangulat.

Egyre pontosabban megállapítható, hogy szomorú napok következnek még itt az együttélő népkre. Amint a világban erősbödik a tusó fájvédői örület, aszerint teljesebbé a mi sorunk is. Nap-nap után biztosabban kerül forgalomba az a nemesdék, amely már a esősö nemzetiesség tejét szívta magába. Akinek tessik a gondolatnak epanyol-honban már a próbáshor-nál tartó patentiromási kísérlete, kakt ro-onesszeveesen drukkolnak a „nemzeti csapatok” kitejelíté plonir muakájának, azok egyre boldogabb emberek. Még élve megérhetik az eszme diadalát. Megláthatják, hogy miképpen gyűr maga alá ez a duzzadó öntudat minden kisebbségi élet-akarást és fekteti két vállra a békés együttműködés leghalványabb reményeit is. — As a nemzedék, amelyet megfertőzött ez a betegség, már képtelen tisztább, magassabbrendű élet-felfogásra. Egyenes típus van már az emberleacon, amely türelmetlenségében nem ismeri a jognak, a köteleességnek és igazságának eszentháromságát. — Tessék csak megpróbálni majd megélni, megmaradni, emberi életet biztosítani abban a hangulatban, amelynek kibomlásához még nem régen olyan nagyon tapsoltunk. — As árdással esnek a nyugatról importált világcikeknek és nevelési gerincnek már ott jelentkezőnek a napi élet minden megnyilatkozásában. Látnak, alacsonyabbrendűbe kényyszeritene, megalásnak, az élethez való jogodat vitatják, Budapestre küldenek. A vasut-póstatár ablakától egészen a sírodig megkeserítik minden lépésedet. Nem jól van az így. Valahogy még is csak be kell lássu, hogy est az országot az együttélő népek békés összeműködése kell vihartólóvá tegye. Ehes pedig nem türelmetlenséggel, nem a fajt megkülönböztetés gyűlölködő provokálásával kell eljutni. Bűnös mindenki, aki a fiatalok lelkébe nem est a gondolatot csöpegetti, hogy az itt élő népek az egyenlőségnek, a testvéri szeretetnek az alapján kell a jólétet biztosítani.

— Véglegesítés. Vasile Marcus, csikvármegyei adóügyi pénzügyigazgató, 2678—1937. számú királyi rendelettel állásában véglegessítették.

Gyergyói élet

A művészet berkeiből.

Ahogy a festők látják.

Baia-Mare, Nagybánya). Az elmúlt napokban, az erdélyi sajtó különböző organumaiban, oázatos közlemények jelentek meg, melyek az újonnan alakult B. M. K. E.-et, mint kisebbségi kultúraseresztéltséget igyekeznek a tájékoztatlan olvasóknak beadni, szemben a még jogilag létező N. B. Festők Társaságával. Az új egyesület szerintük csak azért alakult, hogy a Baia-Mare (nagybányai) festőket és telepüket „nacionalizálják” és a régi magyar festők lábaitól kibuzgák a talajt. Hát ez nem így van. Az előbb említett F. T. vezetősége azt hangoztatta, hogy az ő működésük mindenkit elégit. Ha azonban ez így lenne, akkor az igazi művészek, mint Thorma és Ziifer nem látták volna — még évek előtt — szükségét annak, hogy kilépjenek a társaságból. Az N. B. F. T.-a már évek óta semmi jelét nem adta, hogy működik, kiállításokat nem rendezett s a vezetőség alatt álló festőiskola is fokozatosan szűlt meg mindig lejjebb, míg végre a szó-szoros értelmében senki se látogatta többé. — A műtermek pedig, amennyiben újonnan jött érdemesebb festők óhajtottak volna bennük dolgozni, el voltak foglalva. De nem ám művészekkel, hanem az előbbi vezetőség butorként, vagy kutyául céljaira használta azokat. Ez tényállás! Az új egyesület vezetősége máris elérte, hogy a rendelkezésre álló nyolc műteremben ismét folyik a munka. Az új egyesület minden itt élő művészt felszólított, hogy mint tag lépjen be. Ennek mindenki eleget is tett kettő kivételével, akik szerint a N. B. F. T. még mindig fennáll, nincs szükségük új egyesületre. Ők megmaradnak üldözött kisebbségnek. Hát maradjanak. De akkor viselkedjenek számarányukhoz méltóan s ne igyekezzenek a való helyzetet hamis világításba helyezni, a közvéleményt félrevezetni. — Mutassák meg végre, hogy művészek is tudnak lenni, nemcsak intrikusok. Z. S.

SPORT.

C. F. R., Galați—S. S. G., Gheorgheni. 3:2—1:1.

Korner arány 7—12

C. Cucioai játékezőtől a következő összeállításban áll kezdéshez a két csapat. CFR. Justin-Stetanescu, Gorian-Barna, Oltinschi, Topa, — Mircea, Oprea, Wagner, Pál. Boncan. S. S. G. Puskás-Sonnenklár, Friedmann-Jánosy, Keresó, Benedek — (Vajda II.) Lőrincz, Köllő, Vajda I., Vadasdy II., Vadasdy I.

Galati kezdéssel indul a játék, de az S. S. G. mindjárt átveszi a támadást és hosszú időn át ostromolja az ellenfél kapuját azonban a szebbnél-szebb támadások mind eredménytelenek maradnak. A 16-ik percben Keresó szerzi meg a labdát, kijátékoztatja Vadasdy I.-hez, aki elhúzza a Galati védelem mellett szépen középre ad, de Köllő két méterrel a kapus markába teszi a bőrt. (Biztos gól helyzet). Kirugás után változatos mezőny játék alakul ki, hol egyik, hol a másik kapu forog komoly veszélyben, de mintha a hazai csapat egy árnyalattal lelkeesebben játszana. Eredmény azonban nehezen születik, mert mind a két kapus erősen a helyén van. A 19-ik percben azonban mégis eredményes lesz egy szép támadás. Keresónak egy jól kitett labdájával Vadasdy I. letut erősen kapura löv, de kapufát talál, honnan a labda messze a mezőnybe pattan vissza, amit Vadasdy Laci ismét kapura rug, de ő már eredményesebben, mert a kapus az erős lövést csak a hálóban tudja fogni. 1:0. Egy kis vita támad a gól körül, mert a kapus Justin igen ügyesen csúszott kívül a gól vonalon, de a játékezőt minden további nélkül megadja a vitathatatlan gólt. Ujra kezdés után Galati igen szorongat, aminek hamar eredménye is lesz Páll révén. Prisnipescu szépen tállal labdáját védhetetlenül rugja a léc alá. 1:1.

A féldő végéig nem változik az eredmény, bárha csapatunknak igen nagy helyzetei voltak. Vajda, majd Keresó 20. illetve 18 méteres szabadrugásai kerülnek el hátszálnyira a kaput.

Második féldőben, mint egy 20 percig ismét változatos mezőny játék folyik, míg a 22-ik percben Vajda II. nem juttatja vezetőszékhöz az S. S. G.-t remekbe szabott góllal. 2:1. Gól után erősít az iramon, Galati azonban azonban csapatunk védelme állja a sarat. Egymás után 5 szögletet rug a CFR., de gól nincs. Már-már úgy látszik, hogy az eredmény nem fog változtatni, de nagy meglepetésre Galatinak a 40-ik percben mégis sikerül kiegyenlítenie, sőt a Vajda I. által elkövetet gyerekes gáncsért megítélt szabadrugásból a CFR. a saison legpotyább góljával a vezetést is megszerzi.

Egy kis szerencsével Gyergyó 2—3 gólos győzelmet is kivívhatott volna.

A nap hősei a kapusok voltak. Puskás ismét a régi formáját csillogtatta. Bravúrosan védett. Egyébként a honi csapat minden egyes tagja tudása legjavát adta. Talán Vajda I. öt vártunk volna többet, ugyanis igen lassan mozgott és amint a csatársor nem tudott eredményes lenni.

C. Cucioai játék vezető közmegelegedése igen jól vezette a mérkőzést. A közönség meg is tapsolta érte. Ambrus.

A marosvásárhelyi (targu-muresi) kereskedelmi és iparkamara közleményei.

1601—1987. A Putna-megyei Mesőgazdasági Kamara meghívta az általa rendezett 1987 évi „Borbáth” keretében résztvevő borkiállítások névjegysékeit és minősítési táblázatát, ami az érdekeltek rendelkezésére áll a kamara titkári hivatalában, a hivatalos órák alatt. 1649—1987. Ugyancsak itt betekinthető a romániai cégekkel kereskedelmi összeköttetést kereső holland és belga cégek névjegysége.

H I R E K .

— Az országos Magyar Párt gheorgheni (gyergyó)-járati tagozatának hivatalos közleménye A gyergyói körletben tartozó magyar testvéreinknek tudomására hozzuk, hogy pártirodánk helyiségét — célszerűségi okokból — folyó év szeptember 1-én a vasúti állomás felé vezető 18. szám alatti levő Karácsony Nika-féle lakásba fogjuk áttelni. Gheorgheni (Gyergyószentmiklósi), 1937 augusztus hó 2-án Karácsony Antal sk., titkár. Dr. Gaal Atjnos sk., elnök.

— Házaság. Jakabffy Elzsa és dr. Császár László Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) fogorvos f. hó 3-án házaságot kötöttek. Sok szerencsét kívánunk a kedves szimpatikus párnak.

— Vasárnap szentelték fel a Suseni (ujfalvi) újonnan renovált templomot. Amint már említettük az újfalvi templom tornyát teljesen új tetőzettel látták el. A torony falain támadt repedések is szűzességessé tették annak megerősítését. A javítási munkálatok mintegy 16000 leibe kerültek. Az így megjavított és Hircog neves festő által rendbehozott templomot ünnepélyes keretek között vasárnap szentelték fel. A javítási munkálatoknak ilyen nagyarányú keresztül vittele Rics Vince plebános érdeme.

— Újból módosítják a konverziós törvényt. A Presentul című bucuresti-i közgazdasági napilap a következőket írja: „Az igazságügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen a konverziós törvény módosításának a lehetőségeit tanultmányozták. Arról van szó, hogy a bíróságoknak megadják a lehetőséget arra, hogy szigorú végrehajtsák az 1984-es, falusi és városi adósságokra vonatkozó törvényt. A jövőben nem adnak a konverziós adónak kegyelmi időt. Hogyha elmulasztották két részletnek a fizetését, azonnal kényszerű végrehajtást alkalmazhatnak a hitelzők az ilyen konverziós adósságok ellen. Nagyon sok olyan konverziós adós van, aki a hitelzőktől, az eszedékes részlet fizetésének az elhalasztását kéri. Az új módosító javaslat szerint, kinnálló a bíróságok hatáskörébe tartozik az ilyen kérésnek mérlegelése és a haladék megadása.” A módosító javaslat, királyi dekretum formájában jelenik meg és az igazságügyminisztérium már ki is kérte a pénzügyi kormány véleményét.

— Templomi hangverseny Ditrau (Gyergyóditróban). A ditrói oltáregylet 1937 augusztus hó 8-án délután 4 órakor, — a nagytemplomban — Lőrincz Zuzsika III. ad éves szeneakadémiai növendék és László Béla közreműködésével templomi hangversenyt rendezett az alábbi műsossal: 1. Praeludium és Fuga: (Mazzini) orgonán játsza László Béla. 2. Ave Mária: (Luigi Luzzi) énekl Lőrincz Zuzsika, orgonán kíséri László Béla. 3. Agnus Dei: (George Bizet) énekl Lőrincz Zuzsika, orgonán kíséri László Béla. 4. Ina a „Nabuco” operából. Előadja: a ditraui vegyeskar, karnagy László István. 5. Benedictus: (Mozart) énekl Lőrincz Zuzsika, orgonán kíséri László Béla. 6. Dicsőít Tege: (Bethoven) énekl Lőrincz Zuzsika, orgonán kíséri László Béla. 7. Bűnbűntetést tart P. Lukács Mancevát missziós éneke. 8. Ina: (Ferd Hiller) énekl Lőrincz Zuzsika, orgonán kíséri László Béla. 9. Praeludium: (Bosni) orgonán előadja László Béla. Hangverseny után a Tarisnyás-féle kórhelyiségben szent, flakkok. A tiszta jövődelmet a második mellék felállítására fordítják.

— Tompa Sándor „a székelemek színe”, mégis Clujon (Kolozsváron) marad. Tompa Sándor, az erdélyi közönség kedvelt „Puffja”, aki komikus és drámai szerepekben egyaránt egy gyákran ragad: magával a nézők sorogát a budapesti Békffy kabaréól kapott igen előnyös szerződés ajánlata, az itteni nézők jóval magasabb fizetéssel, külön az ő számára írt nézők darabok főszerepeinek ígértével. A hírek úgy szóltak, hogy Tompa Sándor már alá is írta budapesti szerződését és színházunk szegényebb lesz egy olyan művészzel, aki igazán pótolhatatlanná tette magát. — Örömmel jelentjük, hogy a hír nem volt alapos. Tompa Sándor visszautasította a budapesti szerződést. A napokban aláírta azt a megállapodást, amely szerződés a jövő színházi év végéig meghosszabbítja. — Puffi tehát Clujon (Kolozsváron) marad s ezt a színházi közönség nagy örömmel és megkönnyebbüléssel veszi tudomásul.

Halálozás. Gyönös József Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) kereskedő-szolgálat, 27 éves korában, folyó év augusztus hó 5-én meghalt Turda (Tordác). — A katonaság ideje alatt szerzett malária betegség áldozata lett a fiatal becsületes és szorgalmas kereskedő, akinek halála nagy részvétet okoz mindenkinek, ahol ismerték törekvő munkásságát.

— Agyonnyomta a szénás székér. Megrendítő szerencsétlenség érte János Mihály 77 éves Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) gardiánkodós. Az idősebb ember feleségével együtt szénás-székéren igyekezett hazáig. Egy meredek patak oldalán a székér felfordult s a gondát maga alá nyomta a vízbe. Mire a körülállók kiszabadították életveszélyes helyzetéből, János a felesége szemeláttára belefulladt a patakba.

— Üres állások. Calloni (Gyergyókllyfalva) község pályázatát hirdető két községi readóri állásra. Pályázati határidő 1937 augusztus 15. Fizetés a község költségvetésében megállapított összeg.

— Vigyázz a fegyverrel. Busás József 19 éves Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) fiatalos inas vadászfegyvert tisztogatott. Közben a fegyvert túllögte és játékosan kezdett assal, miközben a puaka eldőrdült s az inas súlyosan megsérült.

— Felmentették a bosszúból feljelentett Suseni (gyergyóujfalusi) kösbirtokossági elnököt. Bányász Sándor Suseni (gyergyóujfalusi) kösbirtokossági elnököt Elek Imre és Szócs József erdőőrök feljelentették. A két feljelentést állította, hogy Bányász gyalgatta az uralkodó nemzetet. Az ügyesség nemzetgyalás címén vádat emelt a kösbirtokossági elnök ellen, akinek perét a napokban tárgyalta le a helybéli törvényszék szűznel tanácsa. Bányász Sándor már kezdettől fogva hangoztatta, hogy a feljelentés bosszu műve. A két lelkület, minden emberi erősből kivethető feljelentő azért vetemedett erre az aljasságra, mert a kösbirtokossághoz erdőőri tiszttségre pályáltak s ő erre a bizalmi állásra alkalmatlannak minősítette. A beindított viassgát és helyszíni tárgyalás során beigazodott, hogy Bányász Sándor ellen tényleg alaptalanul tették a feljelentést. A most megtartott törvényszéki tárgyalás során maga Lacu főügyész is elejtette a vádat s a törvényszék pedig jogerős ítélettel felmentette a meghurcolt Bányász Sándort. — Eddig tart ez a förielmesen divatos szokely szokás, amely a haragot ilyen szerű utou akarja elintézni. Amint a fenti törvényszéki eset világosan bizonyítja Elek Imre és Szócs József gyergyóujfalusi lakosok is azok a szörnyű patkánytipusos tartoznak, azok az aljas lelkűtű emberek, akik mindenre kaphatók. A társadalomnak valóságos rákfőnéi az ilyen aljasságra kapható szörnyetegek, akik nem érdemlik meg az ember nevet. — Az új büntető törvényünk is úgy látja, hogy az emoiert együttélésnek az ilyen Elekesek és Szócsók a legveszedelmesebb ellenségei. Magérdemük, hogy emberi és isteni törvényeink egyaránt kiközösítsék, megbélyegessék azokat a közönséges bűnözőket, akik a hamis vádaskodás fertőzőjeig ajszodtak.

— A keményseprőiparosok figyelmébe. Az új közigazgatási törvény életbe léptetése óta egyes törvényhatóságok elhatározták, hogy a keményseprő ipar gyakorlását házikelésbe vessik. Ez ellen nem lehet senkinek kifogása, mert a közigazgatási törvény erre jogot is ad. Csúpn az a különös, hogy azok a városok, amelyek a keményseprőipar gyakorlásának házikelésbe való vételét határozták el, nem akarják a keményseprő mestereket kártalanítani, pedig a szerzett jogukat teteles törvények biztosítják. A többi város között a mult évben Szatmár város tanácsa is elhatározta, hogy házikelésbe fogja gyakorolni a keményseprő ipart. Ahelyett azonban, hogy ezt a határozatot tényleg végrehajtsa volna, árverésen adia bérdés az egyes keményseprő kerületeket. A közigazgatási tábla azonban megsemmisítette a városi tanács határozatát és kimondotta, hogy a városnak jogában áll a keményseprőipar gyakorolni, ahhoz azonban nincs joga, hogy az egyes keményseprő kerületeket árverésen bérdedja, mert ez a házikelés fogalmával szöges ellentétben áll.

Varrógépek,
Kerékpárok,
Alkatrészek
Gábor Áronnál
Csikszerecs-Merourea-Ciuc, Ostavian Barbat hás.
9-28

FIGYELEM!
Tisztelettel értesítem a nagy-
érdemű hölgyközönséget, hogy
bucaresti tanúmánytamról
kiszajítottam és lakásonom, a
H-rsch ezanatorium mögött
női ruhaszalont
Legújabb divatlapok
állnak rendelkezésre
Tanulót felveszek.
Szives pártfogást kér: **Borbáth Ilonka,**
Merourea-Ciuc.
(Érdeklődni lehet Borbáth Béla cipész műhelyében is.)
8-9

Háztulajdonosok!
Tisztelettel értesítem a n. e. közönséget, hogy
október 1-ével Cluc-ban is megkezdem működésem.
Jutányos árban vállalom: új csompekályhák szak-
eszerű szerelését, régi kályhák újra rakását, javítását
és takarítását. — Tíz éves gyakorlati — Pontos és
lelkismeretes jó munka.
A n. e. közönség szives pártfogását kérve vagyok
teljes tisztelettel:
Molnár Péter, kályhaszerelő
St.-Gheorghe, Pieta Unirii (v. Kálvin-tér) 20.
Merourea-Ciuc (csikszerecs) megrendelések a Vákár könyv-
kereskedésben leadhatók. 2-3

— Asszonyok a békéért. Tisztelettel eseten-
deje, hogy megkötötték a nagyháború befejező békéjé-
s ezzel pontot tettünk a négyesrendű vérengzésre.
Legalább is úgy hittük mi akkor, hogy pontot tesszünk.
Azóta beláttuk, hogy ez a béke saorayúségesebb voi-
a négyesrendű háborúnál. Locarno, Genf, Paris, Lon-
don egyre-másra gyűlésezték a béke megőrzése erd-
kében s ezalatt a békéért folyó fáradságos ügye-
sárat halomra gyilkolták egymást keleten és nyugaton,
szarazoa és visen, valamelyik konstinans népet. A Gran
Chacotól Spanyolországig és Abessziniától Kínáig folyt
a vér a világ minden sarkán a saent béke érdekében
s vég faivak, feidut városok, legyilkolt gyermekek
jelenték a béke véres utját keleten és nyugaton egy-
aránt. Most aztán mégis leam valamit! Ami nem sikerült
a férfiaknak, azt az asszonyok fogják keresztülvinni.
Ezer neves asszony jön össze a világ minden államá-
ból, hogy megvitassa, megírgyalja és paragrafusokba
foglalva megvalósítsa a saent gondolatot, ami nem si-
került a politikusok 19 éves fáradsása alatt. — Ezer
asszony elindult béket költi egy egész világ nevében.
Vajjon sikerül-e nekik? Higyjük az remájuk, hogy
igen. Mert ha ez az ezer asszony összekacsint, minden
politikusnak meglágyul a szive S hat meg, ha ez az
ezer hogy a saáját kinyitja! Minden politikus összebe-
köt ljedében, csak hogy menekülhessen es elől az ezer
torokból fölharangó békekészítők elől!

— A nagyboldogasszonyi bucsu Sumuleu
(Csiksomlyon). Augusztus hó 14-en este 7 órakor
bevezető ájtatosság Augusztus hó 15 én reggel 8
órákor szentmise és szentbeszéd. Fel 11 órákor
szentbeszéd és ünnepélyes szentmise. Reggel 6 óra-
tól gyóntatás. Délután 5 órákor körmenet a saent-
hegyre. Utána szentbeszéd és befejező ájtatosság.

— Kirandulás Sötétpatak-fürdőre. Söté-
patak-fürdőre augusztus hó 16-án újabb társas kiran-
dulás indul. Jelentkezni lehet Kálfal József vendéglő-
nél. Indulás augusztus 16-én reggel 6 órákor. Vite-
díj oda és vissza 80 lej.

— A középiskolák évnyitása. Az ország köz-
épiskoláiban a tanítások szeptember 9-án kezdődnek.
A javító vizsgákat szeptember 1 és 4-ike között tartják.

— A városi tanács lépéseket tesz a tej-
árának lecsökkentésére. Par heitlen ezután a városi
tanács a tej árat 5 lejben alapította meg, miután a
helyzet úgy mutatkozott, hogy a rossz szarvatermes
miatt az árak erősen felmenni. Az időjárás úgy aia-
kult, hogy a jó szarvatermes est az előrelátó intézke-
dést szükségletessé tette. Vi zont a környező falvak
lakossága a rendelkezésre való hivatkozásokkal a tej árát
annyira felemelt, hogy ismétellen szükségessé vált a
városi tanács közbejegése. A tanács legközelebbi üle-
sén tehát ismét naprendre kerül a tej ügye s annak
arat minden körülmények között redukálni fogják,
miután egészen indokolatlanok a mai 5 lejtes tejárak.

— Bevonult a katonai előképződők maso-
dik csoportja Augusztus 1-én behívták városukba
a katonai előképződő második csoportját, amely folyó évi
augusztus 20-ig végző közhatalu munkát. A 80-egből
álló csoport tanépelyes keretek között kezdte meg
munkáját. A saoglatára bevonult ifjúrag előtt ismer-
tették a nyári munkatáborok célját, amelynek hivatalos,
hogy az abban együtt dolgozó többségi és kisebbségi
ifjúság megismerje egymást, felkészüljön az ország
és megismerje a munka nemzetiértékét. A hely-
béli katonai előképződő csoportban most 60 regati és
30 kisebbségi diák, egyetemi hallgató van elhelyezve.
A különböző elhelyezésre kezülő ifjúságunk igen jó
szólalom es, hogy a katonai előképződés magasabb es-
kötéseiben egymásra találjon mind az a saeliemi
erők, amelynek összehangja közi biztosítsa ez ország
jövőjét minden pogára számára. — Egyebként a hely-
béli katonai előképződő csoportja tovább fejtatja a
sporttevényt és a gör. köi. templom mellett uinák
saj munkáját. Augusztus 20-án szerelnék es es akkor
vonnak be szeptember 10-ig a harcadis csoport.

— Ket új községet létesítettek a megyében.
A minisztertanács 1787. számú határozata alapján két
új községet létesítettek a megye területén. A Valea-
Branza (Táborfalva) községhez tartozó Boeni és
Tlacsa: táborfalvi valmian a Vozobeni (Vasfal) kö-
zséghez tartozó Boeni táborfalvi új községállítás kö-
zséget létesítettek „Ivorul Muresului“ elnevezéssel.
Ugyancsak a Bicaz (Bécs) községhez tartozó Alsó és
Felsődomok valmian Hromforras tiszesektől új politi-
kai község létesült „Damuc“ néven.

— Halalozások. Holli Pál, 74 éves korában,
július hó 31-án meghalt Toplita-Ciuc (Csiktoplócár).

— Öv. Bakay Ignácna szül. Peter Terésia,
folyó évi augusztus hó 4-én, 74 éves korában elhunyt
Bancu (Csikbanfalva).

— A jegyzői munkák új díjazása. A
behelyettesítő 21192—1937. számú rendlete meg-
állapítja a községi jegyzők által elvégzendő munkákat
és azok díjazását. Eszerint a községi jegyzők irhat-
nak egyeztetni kéréseiket a különböző hatóságokhoz
az ügyletek kifejtésére s a következő díjazások
mellett: Egy oldalos kérvény díja 10 lej; két oldalos
15 lej, íves kérvény díja 25 lej. — Mindazon jegyzők,
kik 1936 április 2-án már hivatalban voltak, aláírhat-
nak saját falujukbeli ügyleteknek egészen tiszter lej
összegig, a következő díjak mellett: Tolekkönyvi be-
jegyzési kéresekert 500 lej összegig 10 lej vehetnek;
1000 lej összegig 20 lej; 5000 lej összegig 30 lej;
tiszter lejig 50 lej. Ezen díjazásból minden községi
jegyző irodájában írásható helyen kifüggeszteni köteles.
Az előírtnál magasabb díjak esedése büntetés terhe
mellett tilos. Mindazon munkákat a jegyző a hivatalos
órák letelte után végezheti.

— Ötven székely fiút hajlandó taníttatni
a lasi-i gimnázium. Vasile Chele Ciuc (csik) megyei
tanfelügyelő előnökletével tanügyi bizottság alakult a
vármegyében, amely most megkereste a községi lakos-
ságot, hogy a lasi-i gimnázium vállalja 50 jó tanuló
10—13 éves székely gyermeknek az ingyenes tanul-
tatását. Ugyanakkor azt is közölte, hogy a lasi-i fiu-liceum,
a lány-liceum, az ipari-liceum, a lasny tanítószépő
sejntén 11 tanulóit Ciuc (Csik) vármegyéből teljesen
díjmentesen taníttatni akar. A megkeresés arra kéri
az iskoláségeket, hogy a saamításba jövő gyermekek
körünyölt azonnal juttassák el a városunkban működő
bizottsághoz, amely az augusztus 25-én megtartandó
felvételi vizsgákon fog dönteni a beérkezett kérvények
fölött.

— Tilos a magánlevelezést hivatalos borít-
ékban végezni. A postavezérgazdaság megkeresé-
ése alapján a behelyettesítő felhívja különösen
a községi jegyzők figyelmét, hogy magánlevelezésük
ne bonyolítsák le hivatalos feladat és behelyezőt viselő
borítékban, mert a posta ily uton való megkereséséért
szigoru büntetésben részesülnek az illetékesek.

— Dinamit gyutaocsal játszott Zöld Janos
Ricu (csikrakos) gyermek egyik játékos pajtasától
dinamit gyutaocsalat kapott. A veszedelmes tobbanó
anyagot tüdőgeini kezdte. A gyutaocok felrobbantak s
a gyermeknek arca, kesze súlyosan megsérültették.

— Szigorú esbariat. Mian az utóbbi időben
a kóbor kutyák a város területen elszaporodnak, a
városi tanács a legszörűbb esbariatot rendelte el.
A község figyelmét felhívjuk arra az intézkedésre, mert
az utcákon kóboroló kutyák mérgező má a napokban
m gte: dődik.

— Ismét betörték a tusnádba (umád-fürdő)
keleti templomba. A Tusnádba (umád-fürdő)
ortodox templomot mult heten másodszor is feltörték
s a perselyek tartalmát ellopták.

— Lilliomtipras miatt letartóztatták. Bara
Aron 40 éves gazdálkodó Bunes Anna nevű vadhasas
társas fejelentésére a csendőrség letartóztatta. A fej-
jelentés szerint Bara vadhasas társának 16 éves gyer-
mekeivel saerelmi viszonyt kezdett.

— DIRECTIUNEA SOCIETĂȚII DE VANĂTOARE din
MERCUREA-CIUC: faoc cuinosant membrilor, că Societatea
a fost autorizată să impună 51 câmpuri și 10 capre bătrâne pe
terenurile: Armășeni, Bănoiu, Cloșu, Cioboteni, Ciucășanșoara,
gh u, Cozmeni, Delniș, Dănești, Inșu, Iacobeni, Jigodiu, Raoul,
Sănoșeni, Săntimbru, Stăuțeni, Șoimen și Toplita-Ciuc (össze
3 câmpuri pe fiecare teren). Condițiunile sunt cele din anul
trecent.

— A CSIKSZEREDAI VADÁZTÁRSASÁG IGAZGA-
TÓSÁGA értesíti tagjait, hogy a társaság engedélyt nyert 51
őzbakk és 10 vén suta lelőésére, a következő területeken:
Menaság, Bánkfalva, Csicsó, Csobotfalva, Csikszentgyörgy,
Kozmás, Delne, Fánfalva, Jenőfalva, Jakabfalva, Zsögő, Ra-
kos, Szentkirály, Szentimre, Madfalva, (samtörtén es Csik-
toplóca (3—3 őzbakk minden területen). A főtátelek a ta-
valyiak

România.
Primăria comunei Șumuleu.
Județul Ciuc.
Nr. 1306—1937.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua
de 30 August 1937 ora 10 a. m., se va ține în localul
primăriei din comuna Șumuleu, județul Ciuc, licitație
publică, pentru arendarea izvorului de apă minerală
„Sf.-Maria“.

Prețul de strigare este fixat la suma de Lei 40.000
anual.

Condițiunile de licitație se pot vedea în toate
zilele de lucru, în cancelaria notariatului.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110
din L. C. P. și normele de licitație publicată în Moni-
torul Oficial Nr. 127—1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație,
vor depune pe lângă oferta închisă și sigilată și o
garanție de 5% în numerar, asupra prețului de stri-
gare, care se va întregi la 10%, în caz de adjudecare.
In caz, că aceasta licitație nu va avea rezultat, a
doua licitație se va ține în ziua de 10 Septembrie
1937, în același local și aceeași oră.

Șumuleu, la 27 Iulie 1937.

Primăria.
România.
Ministerul Instrucțiunei.
Gimnaziul de băieți »Petru-Rareș«, Mercurea-Ciucului.
1449

2 August 1937.

Anunț.

Inscrierile și reinscrierile la Gimnaziul »Petru-
Rareș« din Miercurea-Ciuc se primesc până la 31
August 1937.

Pentru înscrierea în clasa I., sunt necesare urmă-
toare acte, fără care nu se va face înscrierea.

1. Extrasul de naștere.
 2. Actul de botez.
 3. Actul de vaccin.
 4. Certificat de naționalitate.
 5. Certificat de absolvire a 4 clase primare.
- Examenul de admitere în clasa I. va avea loc în
ziua de 1 Septembrie a. c. ora 9 dimineața.
Taxa școlară este de Lei 2250.
Taxa de internat pentru solvenți este de 7500 Lei,
pentru semșolvenți 3900 Lei.
Sunt și 5 burse.

Director,
Sp. Tudor.
Secretară,
V. Sporea.

Értesítés.
Bérlések a „Petru Rareș“ mercurea ciuc-i gim-
náziumba 1937 évi szeptember 31-ig tartandók.
Az I. osztályba való beiratkozáshoz a következő
okmányok szükségesek, amelyek nélkül beiratkozni
nem lehet.
1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Keresetlevél.
3. Úraltatói bizonyítvány.
4. Helypolgári bizonyítvány.
5. Elemi iskolai IV. oszt. bizonyítvány.
Az első osztályos felvételi vizsga 1937 évi szeptem-
ber hó 1-én reggel 9 órákor kezdődik.
Tandíj 2250 Laj.
Internátusi díj egész fizetőnek 7500 lej, félfizetőknek
3900 lej.
5 osztályos van.

Orvosi hír.
Röntgen es kvarc gepekkel berendezett
orvosi rendelőmet
Bancseruin (Csikszentmártonról), M. Ciuc (Csik-
szentudara), a Stefan cel Mare-ucca 15. szám alá
áthelyeztem.
Rendelő-órák: délelőtt 9—12 es delután 3—5.
Tisztelettel:
Dr. Waituk Ferenc, belgyógyász.

A gimnázium közelében a Șumuleu (Somlyó)-felé
vezető ut menten, I. Kiadó 2 szoba, előszoba
lakas 2 pincelakas helyiséggel. II. Ugyanott
meg kiadó, 3 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba,
verandás lakas, 2 pince helyiséggel, 1937 évi
szeptember hó 1-től. Érdeklődni lehet a „Csiki
Lapok“ kiadóhivatalában. 1—2

Helyi közönség szives tudomására hozom, hogy
bátyámtól a
„Lotte“ női szabóságot átvettem
es azt 1937 augusztus 15-től
az Athari Sándor-féle (Szentimre-ucca) házában
10-ára vezetem, ahol mindennemű női szabó-
ságba vago munkát gyorsan es pontosan
elkezeslek. A közönség szives partfogása: szerve:
Bálinth Vilmos, női szabó.
Egy tanulót felveszek, koszt nélkül.
1-3

Szükségem van „Transsylvania“ Bank-féle konverzió
ala esett régi betétkönyvre, az öt év alatti képadó
összeg 60% át mos: késpendában kifizetnem velear-
keppem. Cim a Csiki Lapok kiadóhivatalában. 7—10

CSERÉPKÁLYHÁKI
A szombolyai Bohn-féle téglagyár kiténő mi-
nőségű cserépkályhái minden színben es nagy-
ságban kaphatók. Kívánatra gazdaság mintakönyv
All a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
Építkezők! Ugyanott a híres
BOHN-CSERÉP
bármily mennyiségben, jutányos árában kapható.
Képviselőt:
Jakab Sándor, M.-Ciuc — Osikszereda
Szada Composesoratuul Nr. 7. 5—

Sanmartin (Csikszentmárton) község-
ben 5 hold szántó, 3 hold rét es
2 hold erdei kaszáló es házas belső-
ség eladó. Cim a kiadóban. 8—10

Brassói Sparkassa betétkönyvet magas áron
vess: „Agentura Carmen“, Fagaras. 5—5

Felosiki autóra 7 elemi végzett fiut
pénztárnoknak felveszek. Cim a
kiadóhivatalban. 2—3

MODELL KALAPOK
tiz napenként új formák oleső
árban, megtekinthetőek
VENCZEL TANÁRNÉNÁL
Ugyanott készítenek minden-
nemű női kalapot esőrendű
anyag hozzáadásával. Kalapok
átalakítása a leggrövidebb idő alatt.
Mercurea-Ciuc, I. C. Brătianu (Gimnázium)-ucca 112. sz., a Sörház közelében.